

CONCLUSIONS DEL 4t CURSET D'ARQUITECTURA POPULAR
"L'ARQUITECTURA DE L'AIGUA"
Agost de 2003

- L'arquitectura popular és la part visible de la unitat del territori, format per l'acció humana i els elements del paisatge.
- Tot el patrimoni de basses, fonts, aljubs, pous, cisternes, safareigs abeuradors, etc. Seria bo preservar-los i recuperar-los per la funció biològica que feien.
- Cal recuperar els antics drets de pas i d'abeurar del ramat i bestiar. Al ser de tradició oral s'està perdent i cal recollir-ho, perquè tenien una funció vital per a la supervivència del bestiar en èpoques de sequera.
- Els pous de gel tenen una importància constructiva i social, en ubicar-se en moltes poblacions de la Catalunya central. Convindria una recuperació i conservació dels que estiguessin a l'abast, com Tàrrega, Verdú, etc. Algunes poblacions com Guissona, Oliana, Agramunt ja ho han començat a fer.
- Donada la riquesa patrimonial de les nostres fonts, demanem en general i, en concret, a la població de Guissona que es faci un estudi sobre els antics regs, el sistema de canalització de les aigües de l'Estany i la recuperació de la Riera del Passarell.
- La repercussió de la construcció del Canal d'Urgell és equiparable a la construcció del TGV, el projecte del canal Segarra-Garrigues o l'eix transversal. I s'ha de pensar en:
  - si el territori està preparat.
  - que el que està previst fer-hi tingui una utilitat assegurada
  - cal preparar als futurs usuarisEl Canal va fomentar el canvi de l'ús del territori i un augment del rendiment d'una zona pobra. La població que va experimentar més evolució va ser Mollerussa, en coincidir-hi altres factors que reforcen el pas del canal: la ubicació de l'estació de tren i la centralització de les operacions comercials lligades al Canal.
- Cal fer una reflexió del TGV i el canal Segarra-Garrigues amb el canal d'Urgell per aprendre de l'experiència de la seva gestió, amb les coses bones i els errors que van cometre. El canal d'Urgell pensem que és una bona referència per establir comparacions.
- Sobre el TGV, i per evitar discriminacions en la geografia per les comunicacions, es proposa en les estacions del TGV crear un teixit secundari de connexió amb les poblacions de les comarques per afavorir el creixement equilibrat del territori.
- Les cabanes amb trull de vi són característiques de la zona d'Artesa de Segre, per això trobem important el seu estudi per poder crear una ruta lligada amb el tema vinícola, en un moment que sembla que la vinya s'està recuperant.
- Amb el temps i en diferents indrets de Catalunya hem pogut adonar-nos com l'aigua és un bé escàs, i com el seu aprofitament ha estat el màxim. Amb la situació de molins a poca distància un de l'altre, amb la recollida d'aigua de filtracions, gaire bé gota a gota, amb la distribució de l'aigua de les fonts, per les persones, pels

animals i pel safareig, amb les canalitzacions per recollir l'aigua de la pluja en aljubs de cabanes, etc. Aquest fet implica que, si bé els avantpassats aprofitaven al màxim tot el cabal d'aigua possible, ara, ja que el consum ha augmentat considerablement, cal repensar una nova cultura de l'aigua.

- Hem de valorar positivament el treball, massa vegades voluntarista, de grups com la Fundació el Solà, la Fundació Jordi Cases, els membres de la revista "Pedra Seca", per la difusió que fan d'aquesta arquitectura.

- Cal destacar la importància de la investigació d'arxiu per tal de complementar l'estudi de l'arquitectura popular. En primer lloc, perquè el fet de descobrir, en alguns casos, l'autoria d'obres que havíem considerat anònimes pot contribuir a prestigiar l'arquitectura popular com a obra d'artífexs qualificats. De la mateixa manera, els documents també evidencien la importància que aquesta arquitectura havia tingut en el passat.

- Caldria estimular a la preservació del patrimoni a voltes anònim dispers pels cases antics dels nostres pobles. En aquest sentit, esperonem l'Ajuntament de Cervera perquè aprovi el PERI per al carrer Major i voltants proposat de fa 15 anys. I a l'Ajuntament de Tàrraga, tot i que valorem l'interès en preservar el centre històric amb la campanya de promoció de locals d'artesanía al carrer Major i voltants, li demanem que amplii la catalogació que fins ara fa en fitxes fotogràfiques i medicions dels locals als baixos i soterranis, molts d'ells amb elements destacats d'arquitectura popular (cups, cellers) que, pel fet d'estar per sota de la planta baixa dels locals comercials, fins ara no han estat registrats, i que, especialment, n'exigeixi la preservació en cas d'obra nova.

- Atès que a Cervera, al barri de Sant Francesc, durant segles hi havia els primers rentadors de la població, caldria que, d'una banda es portés a terme d'estudi de la funció que havien tingut i, d'altra, es demana a les autoritats municipals que es protegeixi i sigui viable la zona dels safareigs.

Tàrraga, 8 d'agost de 2003
